

Levensboek - Werkwijze

1. Gesprekken voeren

Bereid het gesprek voor met bewoner en/of familie

- Vraag de bewoner (of zijn familie) of hij mee wil doen. Kies een bewoner die het leuk vindt om te vertellen en die deze unieke kans wil grijpen om in gesprek te gaan.
- Vraag aan de bewoner wie hij bij de gesprekken wil hebben (bijvoorbeeld een familielid of vriend). Zorg dat die persoon aanwezig kan zijn, pas tijdstip en dag van gesprek daarop aan. Denk aan de mogelijkheid om het gesprek in de avonden of het weekend te houden.
- Vraag de bewoner waar hij het gesprek wil houden. Voer het gesprek in een rustige, ontspannen ruimte zonder klinische uitstraling, bijvoorbeeld de woonruimte van de bewoner.
- Vraag de bewoner met welke vertrouwde medewerker hij de gesprekken wil voeren. Probeer rekening te houden met voorkeuren.

Maak een afspraak voor het gesprek met bewoner en eventueel familie.

Leid het gesprek in

- Nodig bewoner en familie uit om mee te gaan.
- Creëer een huiselijke sfeer (bijvoorbeeld met een kopje koffie en een koekje).
- Vertel hoe het gesprek verloopt en hoeveel tijd je voor dit gesprek hebt.

Het begin van het eerste gesprek

- Vraag toestemming om een levensboek te maken.
- Vertel meer over de achtergrond van het Levensboek en waarom het belangrijk is.
- Bespreek de verwachtingen van de familie.
- Inventariseer welke rol de familie wil hebben. Spreek de spelregels met elkaar af.
- Geef aan dat er tussen twee gesprekken minstens een week zit. De bewoner en familie hebben dan tijd om zelf voor materiaal te zorgen.
- Spreek af met bewoner en familie waar het boek bewaard wordt en wie er toegang hebben tot het levensboek. Meestal staat het levensboek bij de bewoner op de kamer tussen de gewone fotoboeken.
- Vraag bewoner en familie of ze de voorkant van het levensboek willen voorzien van een foto en naam op een A4 pagina.

Volgende gesprekken

- Bepaal met de familie wat jullie in de gesprekken bespreken.
- Ga in gesprek met de bewoner en neem iets wat hij of zij over het verleden vertelt als uitgangspunt. Spreekt de bewoner vaak over de periode toen hij in een bepaalde plaats woonde, vraag dan waar hij daarvoor woonde, waar hij werkte, waar hij op school zat, et cetera.
- Start met een onderwerp waarover de bewoner graag vertelt.
- Voer het gesprek aan de hand van foto's, voorwerpen of kaarten. Overleg over welk thema het volgende gesprek gaat, zodat de bewoner en familie zich hierop kunnen voorbereiden (bijvoorbeeld door foto's te verzamelen).
- De onderwerpen in het 'voorbeeld levensboek' kunnen als leidraad dienen.

Het gesprek afsluiten

- Benoem welke onderwerpen zijn besproken.
- Spreek af wat jullie met de verkregen informatie gaan doen en wie wat doet (schrijven van een verhaal of plakken van foto's).
- Vraag de bewoner hoe hij het vond om op deze manier een gesprek te voeren.
- Maak een nieuwe afspraak.

De gesprekken evalueren

Organiseer met de bewoner en/of familie een individuele evaluatie na zes weken.

2. Informatie verwerken in het zorgleefplan

- Welke specifieke informatie over het levensverhaal, het levensritme en de gewoonten van de bewoner stond centraal in het gesprek?
- Wat moet er geregeld worden zodat de bewoner zijn levensverhaal, zijn eigen levensritme en zijn dagelijkse gewoonten kan handhaven op de plek waar hij woont?
- Bedenk hoe je dit kunt organiseren. Denk aan bijdrage familie, team en andere mensen.
- Maak samen afspraken.
- Verwerk de nieuwe informatie in het zorgleefplan.

Tips

- De gesprekken moeten vooral leuk en gezellig zijn. Vermijd te pijnlijke onderwerpen waardoor het maken van het levensboek een te beladen karakter krijgt.
- Probeer het levensboek persoonlijk te maken en aan de wensen van de oudere aan te passen.
- Bewoners hebben soms een reden om niet over een bepaalde ervaring te praten, bijvoorbeeld omdat de herinnering emoties oproept. Respecteer hun privacy. Dring niet aan.
- Verwacht niet teveel van de bewoner, daarmee voorkom je teleurstellingen.
- Realiseer je dat een bewoner ook tijdens andere contactmomenten informatie kan geven die voor de wensboom belangrijk zijn.
- Stel niet teveel eisen aan het boek. Het is het levensboek van de bewoner, niet van jezelf.
- Investeer tijdens het eerste gesprek in vertrouwen. Vraag dan wat algemene zaken, zoals: waar heeft u gewoond, wat voor werk heeft u gedaan, wat zijn uw hobby's, et cetera.

- Belangrijk is steeds aandacht te hebben voor het maken van de vertaalslag van de informatie naar het leven en wonen in het zorgcentrum. Wat is belangrijk om te onthouden voor de zorgverleners en wat noteren we in het ECD?
- Kijk verder dan de wensen rond de verzorging en denk ook aan dagbesteding en welzijn.

Vragen

Heb je vragen of wil je meer uitleg of informatie, neem dan contact op met:

[naam contactpersoon organisatie].